

'Bestorming van het Capitool: aanval op de democratie?'

Uitleg

De bestorming van het Capitool in Washington D.C. op 6 januari maakt veel los in de wereld. Politici en journalisten noemen het een aanval op de democratie. Wij helpen je graag om de gebeurtenissen in de Verenigde Staten te bespreken met je studenten. Met deze lesbrief kun je in de klas nagaan wat er precies is gebeurd en waarom de bestorming een aanval op de democratie wordt genoemd.

Deze lesbrief bestaat uit verschillende onderdelen. Aan de hand van een videofragment en tijdlijn bespreek je eerst de gebeurtenissen. Vervolgens denken de studenten na over de kenmerken van een democratie. Je sluit de les af met de vraag waarom de bestorming een aanval op de democratie kan worden genoemd.

Je kunt alle onderdelen van de lesbrief uitvoeren, maar je kunt er ook voor kiezen om met een paar van de onderdelen aan de slag te gaan of bepaalde onderdelen in te korten. We doen hiervoor suggesties.

Benodigdheden

- PowerPoint 'Bestorming van het Capitool'.
- Werkblad 'Frayer frame democratie'.
- Werkblad 'Tijdlijn gebeurtenissen'.
- Bij afstandsonderwijs: online communicatieplatform (zoals Teams) waarop je een PowerPoint kunt delen.
Bij fysieke les: smartboard of beamer.

Achtergrondinformatie

Woensdag 6 januari bestormden Trumpanhangers het Capitool in Washington D.C. In het Capitool was op dat moment het Congres bijeen om de uitslag van de Amerikaanse verkiezingen vast te stellen. Enkele uren daarvoor hield Donald Trump in de buurt van het Witte Huis een speech waarin hij onder andere (opnieuw) beweerde dat er is gefraudeerd met de verkiezingsuitslag en dat hij zijn verlies bij de verkiezingen nooit zal erkennen. Ook spoorde hij zijn aanhangers aan om naar het Capitool te gaan om hun stem te laten horen en in opstand te komen. Trumpanhangers verplaatsten zich vervolgens naar het Capitool en drongen het gebouw met geweld binnen.

Lesopbouw

1. Toon sheet 1 en leg uit dat jullie de gebeurtenissen rondom de bestorming van het Capitool in Washington D.C. gaan bespreken. Geef aan dat het doel van de les is dat de studenten begrijpen waarom politici de gebeurtenissen in Washington een aanval op de democratie noemen. Benoem ook wat het verloop van de les is:
  - klassikaal bespreken van de gebeurtenissen rondom de bestorming van het Capitool;
  - zelfstandig of in groepjes aan de slag gaan met een werkblad rondom het begrip democratie;
  - klassikaal de kenmerken van een democratie in verband brengen met de gebeurtenissen in Washington D.C.
2. Toon sheet 2 en bekijk met elkaar het videofragment over de bestorming van het Capitool. In dit videofragmenten zien de studenten wat er voorafging aan de bestorming en hoe de bestorming verliep. Bespreek het videofragment na. Vraag bijvoorbeeld:
  - Wat dacht je toen je deze beelden voor het eerst zag?
  - Welke vragen heb je over de gebeurtenissen?
  - In hoeverre maak jij je zorgen om de gebeurtenissen, en wat voor zorgen zijn dit?
  - Welk beeld zal je bijblijven? Leg uit waarom.
3. Toon sheet 3 en bekijk met elkaar de tijdlijn van de gebeurtenissen. Je kunt daarbij de volgende vragen stellen:
  - Welke gebeurtenissen uit de tijdlijn heb je ook gezien in het videofragment?
  - Wie zijn de hoofdrolspelers en wat is hun doel?
  - Wat valt jou op aan deze tijdlijn?
  - Wat ging er mis?
  - Op welk moment ging het volgens jou precies mis? Kies een moment uit de tijdlijn en leg uit waarom je dit moment kiest.
  - Wat had er volgens jou moeten gebeuren om te voorkomen dat het misging?
  - Welke gevolgen hebben de gebeurtenissen voor Trump, denk je?

#tip

- Als je weinig tijd hebt kun je er ook voor kiezen om dit onderdeel in te korten. Bekijk en bespreek de tijdlijn met elkaar, maar laat de vergelijking met het videofragment achterwege.
- Wat gebeurde er na 6 januari? Laat de studenten de tijdlijn van de gebeurtenissen afmaken.[b] Gebruik hiervoor het werkblad 'Tijdlijn gebeurtenissen'.

4. Toon sheet 4, waarop verschillende reacties van politici op de gebeurtenissen te zien zijn. De reacties zijn van 6 januari 2021. Bespreek de reacties in de klas.

Vragen die je bij de reacties kunt stellen:

- Reactie Biden: Wat maakt de manier ongekend? (In de recente geschiedenis hebben we niet eerder zo'n aanval op de vesting (het Capitool) van de democratie gezien, op de ambtenaren en op de rechtsstaat.)
- Reactie Obama: Waarom kan het geweld bij het Capitool niet als een grote verrassing komen? (Het geweld is op grote schaal aangekondigd door de aanhangers van Trump en Trump heeft er eigenlijk zelf toe opgeroepen.)
- Reactie Bush: Wat is een bananenrepubliek? (Een benaming voor een politiek instabiel, corrupt land dat vaak rijk is aan grondstoffen en waar geregeld staatsgrepen en revoluties zijn.) En in hoeverre klopt deze vergelijking?
- Reactie Pelosi: Waarom was deze aanval moeilijk voorstelbaar? (Bijvoorbeeld omdat het in de recente geschiedenis niet eerder is gebeurd.)
- Reactie Trump: Wat is de belangrijkste boodschap van deze reactie volgens jou?

Algemene vragen bij de reacties:

- Wat valt je op aan de reacties?
- Welke reactie maakt de meeste indruk op jou?
- Waarom reageren deze politici op de gebeurtenissen denk je?

#tip

Als je weinig tijd hebt kun je er ook voor kiezen om de quotes alleen te laten lezen en door te gaan naar sheet 5.

5. Toon sheet 5. Leg uit dat veel politici de bestorming van het Capitool een aanval op de democratie noemen. Leg uit dat jullie voordat jullie daar dieper op ingaan, nagaan wat een democratie ook alweer is. Laat de studenten hiervoor het schema op het werkblad 'Frayer frame Democratie' invullen. Het schema op het werkblad is een Frayer frame waarmee de student zijn voorkennis kan activeren en zijn begrip van het woord democratie kan ophalen en vergroten. Er zijn twee versies van het werkblad beschikbaar: een werkblad dat studenten kunnen printen en kunnen invullen (Werkblad_print) en een werkblad dat studenten digitaal kunnen invullen (Werkblad_invul).

Uitleg Frayer frame

Het Frayer frame is een schema waarin je een woord kunt uitleggen, analyseren en in een context kunt plaatsen. Het woord waar je je op focust, schrijf je in het midden van het Frayer frame. De vier vakken om het woord heen zijn leeg, met uitzondering van een titel, en moeten door de student worden ingevuld. De titel in elk vak geeft aan wat de student met het woord moet doen in dat vak. In dit geval: de definitie van het woord geven (mag opgezocht worden), de kenmerken van het woord geven, een voorbeeld van het woord geven en een non-voorbeeld van het woord geven. Met een non-voorbeeld wordt hier het tegenovergestelde van een voorbeeld bedoeld. De studenten moeten dus nadenken over iets wat niet democratisch is of zelfs bij een dictatuur past.

Definitie	Kenmerken
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Democratie	
Voorbeeld	Non-voorbeeld
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Bij het invullen van een Frayer frame focust de student zich op een woord. Hij probeert de woordbetekenis en achterliggende concepten van het woord te ontcijferen en te begrijpen. Op basis van achtergrondkennis en voorkennis kan de student het schema invullen en het woord koppelen aan bestaande kennis in zijn hoofd. Door het maken van deze connecties vergroot de student zijn begrip van het woord, ontwikkelt hij zijn vocabulaire en kan hij het woord uiteindelijk beter onthouden en gebruiken.

#tip

Bij het Frayer frame hoort ook het maken van een tekening bij het geselecteerde woord. Laat je studenten een tekening maken van het woord democratie en vraag ze om hun tekening online via de camera aan elkaar te laten zien.

6. Toon sheet 5 en bespreek het Frayer frame. Wat hebben je studenten ingevuld? Bespreek de antwoorden met elkaar. Je kunt de studenten vragen hun Frayer frame toe te lichten of je kunt het frame bijvoorbeeld per kwadrant bespreken.

#tip

Als de studenten het Frayer frame kunnen printen, kun je ze het frame laten opknippen. Vervolgens bespreek je de voor jou belangrijke kwadranten en vraag je de studenten steeds het betreffende ingevulde Frayer frame te tonen via de camera. Als de studenten het Frayer frame niet kunnen printen, dan kun je de studenten hun antwoorden op de voor jou belangrijke kwadranten laten opschrijven op een papiertje en laten tonen via de camera.

7. Toon sheet 6 en bespreek met elkaar wat de kenmerken van een democratie zijn. Je kunt daarbij aandacht besteden aan:
- Er is een volksvertegenwoordiging.
  - Er zijn vrije, eerlijke en anonieme verkiezingen:
    - iedere burger met stemrecht moet vrij kunnen kiezen;
    - er moet iets te kiezen zijn;
    - de stemkeuze moet geheim zijn;
    - er mag niet gefraudeerd worden met de verkiezingsuitslag;
    - er moeten met een bepaalde regelmaat verkiezingen zijn.
  - Er is sprake van machtenscheiding: er is scheiding tussen de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht.
  - Er is politieke gelijkheid: iedereen wordt hetzelfde behandeld door de overheid.

#tip

Om het definiëren van het begrip democratie te vergemakkelijken kun je de studenten ook de kenmerken van een democratie en dictatuur geven. Laat de studenten vervolgens benoemen welke kenmerken bij een democratie horen.

8. Sluit de les af en bespreek met elkaar welke kenmerken van de democratie op dit moment onder druk staan in de Verenigde Staten. Vraag de studenten ook bij welke gebeurtenissen daar sprake van is. Laat ze hierbij terugdenken aan de tijdlijn en/of het videofragment.

Mogelijke voorbeelden van antwoorden:

- De volksvertegenwoordiging:
De bestorming van het Capitool is een directe aanval op het hoofdkwartier van de Amerikaanse volksvertegenwoordiging. Het is de plek waar de volksvertegenwoordigers gevestigd zijn en waar burgers via hun volksvertegenwoordigers invloed hebben op de politiek.

- Eerlijke verkiezingen:
Trump en zijn aanhangers die het Capitool bestormden stellen dat de verkiezingen niet eerlijk zijn verlopen en dat Trump de verkiezingen gewoon heeft gewonnen. Trump blijft ook herhalen dat er is gefraudeerd. Joe Biden heeft echter bij de verkiezingen een meerderheid van de kiesmannen achter zich gekregen en er zijn geen bewijzen dat deze verkiezingsuitslag oneerlijk is. Trump heeft [alle rechtszaken verloren](#) die hij heeft aangespannen om vast te stellen dat er is gefraudeerd.
- Gelijkheid:
Trump stelt zijn eigen aanhangers boven mensen met een andere mening. Hij roept zijn aanhangers zelfs op in opstand te komen en geeft ze eigenlijk een vrijbrief om geweld te gebruiken. Trump keurt het geweld van zijn aanhangers vervolgens ook niet direct af.

#tip

Als je tijd over hebt kun je de studenten nog vragen wat ze vinden dat er nu moet gebeuren in de Verenigde Staten. Moet Trump bijvoorbeeld worden afgezet via een afzettingsprocedure, of moet er niets gebeuren omdat Joe Biden hem binnenkort toch als president opvolgt?

Verder aan de slag met het onderwerp democratie?

Maak je gebruik van de burgerschapsmethodes van Uitgeverij Deviant? Dan kun je nog verder aan de slag met het onderwerp democratie. In de volgende methodes kun je meer informatie en opdrachten vinden.

Kies 2: Thema 3 Politiek, les 1 Democratie, vanaf pagina 84.

Kies 3: Thema 4 Inspraak, les 1 Democratie, vanaf pagina 141.

Kies 4: Thema 2 Verkiezingen, hoofdstuk 1 Democratie, vanaf pagina 60.

Schokland Handboek: Thema 1 Democratie, vanaf pagina 83.

Burgerschap BBL: Les 2 Democratie, vanaf pagina 21.

Gebruik je een van onze methodes Nederlands en wil je meer weten over het voeren van een discussie? In de volgende methodes kun je ondersteunende uitleg en opdrachten vinden:

Starttaal 2F Werkboek deel A: Thema 3 Toekomst, Hoofdstuk 6 Gesprekken voeren, 6.1 Een mening onderbouwen, vanaf pagina 354 en 6.2 Een mening geven, vanaf pagina 358.

Starttaal 3F Werkboek deel A: Thema 4 Werken, Hoofdstuk 6 Gesprekken voeren, 6.1 Discussies, vanaf pagina 361

Starttaal Compact Handboek: Hoofdstuk 6 Gesprekken voeren, 6.6 Discussie, vanaf pagina 143.

Starttaal Compact Werkboek 2F: Deel 2, Fase 1 opbouwopdrachten Gesprekken voeren, Taak 3 Een discussie voeren, vanaf pagina 266.

Starttaal Compact Werkboek 3F: Deel 2, Fase 1 opbouwopdrachten Gesprekken voeren, Taak 3 Een discussie voeren, vanaf pagina 304.

VIA 2F Werkboek mbo-breed: VIA Cursorisch, Gesprekken, Hoofdstuk 2 Overleg en discussie, vanaf pagina 108.

VIA 3F Werkboek mbo-breed: VIA Cursorisch, Gesprekken, Hoofdstuk 2 Discussie en overleg, vanaf pagina 122.

Vragen of behoefte aan contact over onze rubriek #trending? Stuur een e-mail naar communicatie@uitgeverij-deviant.nl onder vermelding van trending.